

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Serisori nefrancați nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
SIBOURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Pukes Nachr.,
 Nr. Augersfeld & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garnonă pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pub-
 licări mai dese după tarifară
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA” iese în de-care di
 Abonamente pentru Austro-Ungari
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.,
 Nr-ii de Duminecă 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminecă 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciale postale din ținu și din
 afară și la d-nu colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
 Cu dănu în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 23.

Brașov, Duminecă 30 Ianuarie (12 Februarie).

1905.

Ce vorbește „lumea“.

Orî-ce diar politic străin vom lua în mână, vom ceti în colonele lui multe de toate despre diferite situațiuni interioare și esteriore, cari în timpul de față sunt apröpe pe toate terenele și pretutindenî mult încordate, ba förte critice. Despre aceleași stări și evenimente de însemnătate raportöză la rëndul lor și foile nöstre romänesci, insoțindu-le de apreciiările lor. Ceea-ce însă lipsește apröpe de tot în presa nöstră romänescă de la noi, este o apreciere seriöză, aprofundată și exactă a situațiunei, în care se află ađi poporul nostru romänesc asuprit. Înțelegem o iconă clară și reală despre aceea cum stăm noi Romänii în toate privințele, ca să scim să tragem de aici învățăturile și conclusiunile corecte și adevărate pentru atitudinea nöstră prezentă și viitoare.

Pentru a puté face acesta nu negăm, că se cere înainte de toate, pe lângă o dosă bună de obiectivitate, și multă bunăvoință împreunată și întărită printr'un simț desvoltat de abnegare personală, prin care omul se ridică pe un pedestal mai înalt de organi și de judecări, trăgându-se influențelor stricăcioase ale pasiunilor, ce le atîță miclele frecări dîlnice.

Nu numai odată ne-am vëđut cu regret nevoiți a constata, că diaristica nöstră, orî-cât de mult a luptat în interesul poporului — ceea-ce în veči numai spre onöre îi va servi — n'a ajuns încă până astăđi la acel grad de desvoltare, ca să pötă să lucreze și să stăruiască în mod sistematic și umăr la umăr pentru a lămuri ideile, pentru a studia stările și împrejurările esact și consciințios și a afla în unire drumul adevărat și sigur de procedere și propășire pentru neamul întreg.

Anul trecut, vorbind de aceste neajunsuri, am arătat, că nici așa departe n'am ajuns încă, încât într'o cestiune de interes comun să fie posibil ca foile nöstre să pörte între sine o dispută seriöză, care să aibă rezultatele practice și folositoare, ce le vedem adesea că le are activitatea pressei națiunilor conlocuitoare.

Nu trebuie să ne surprindă deci prea mult, decă la noi, cari avem diare atât de puține, este și ađi încă așa de mare și manifest defectul, despre care vorbim mai sus, încât într'o cestiune de cea mai gravă importanță pentru toți, unul din diarele nöstre mai vechi nu se stîește de a îndrepta contra föiei nöstre, așa dicënd din tufă, nisce atacuri veninoase, fără de nici o causă seu vre-un temei fundat, numai așa fiind-că nu-i place atitudinea principiară și critica și judecata neinfluențată ce-o avem cu privire la afacerile nöstre naționale.

Cetitorii nöstri vor ghici ușor, că föia despre care vorbim este diarul „Telegraful Român“ din Sibiu. Acest diar mai întâiu a publicat nisce articoli „veniți din afară“, ér

ăoum în urmă publică un articol, care pare a fi intern al redacțiunii, în contra „Gazetei Transilvânii“. Incât pentru articoli dintăiu diarul sibiiian a fost silit deja a bate în retragere, deörece cele ce le-a afirmat despre d-l Alexandru Mocsonyi cu scop de a lovi în noi, s'au dovedit ca o născorire și apucătură nedemnă, ér cele ce le-duce înainte în al doilea articol, ca să dovedească, chipu, că „Gazeta Trans.“ nu este consecventă, ci combăte ađi ce ar fi aprobat înainte cu opt ani, sunt curate absurdități, cari, cu părere de rău trebuie să o spunem, denotă nu numai lipsă de seriositate, ci și o dosă bună de cinism.

Articolul din urmă al „Tel. Rom.“, intitulat „For legal“, se sfirșește în mod förte caracteristic prin aceea, că ni se spune ce dice lumea despre noi. Așa-dér érá nu redacția „Tel. Rom.“ dice, ci „lumea din afară“. Minunat se sciui îngrădi confrății nöstri sibiiieni contra tuturor vënturilor și față cu toate eventualitățile. Așa fac pe semne ómenii practici!

Ei bine, ce dice lumea despre „Gazeta Transilvânii“ și despre toți ceilalți cari împreună cu ea au contestat conferenței electorale din Sibiiu de la 10 Ianuarie dreptul de a se gira ca for îndreptătit al partidului național român?

Lumea, ne spune „Tel. Rom.“ — își esplică aceasta ca o mărturisire: „A-ți făcut lucrul fără noi, prin urmare nu e bun!“

Am vrea să scim mai întâiu, care lume judecă așa? Decă judecă așa numai lumea „activistă“, atunci suntem clarificați. Nici noi n'am đis și nu dicem mai mult, de cât că ceea-ce s'a făcut la Sibiiu, s'a făcut numai între așa dișii activiști, adecă între cei, cari au desertat de fapt din partidul național român înainte să-și fi dat acesta avisul și învoirea și au pășit pe alte cărări, îmbrățișând vederi și principii, cari n'au fost și nu sunt ale acestui partid.

Socotéla e dér curată. Ce mai vrea atunci de la noi „Tel. Rom.“? Vrea să-i dăm pecetea, că cu drept cuvënt se giréză astăđi de primul organ al partidului național român? Acésta nu stă în puterea nöstră, ci atárnă, mărturisim, tot dela lumea romänescă, dér nu numai dela lumea care a fost adunată la 10 Ianuarie în Sibiiu.

„Tel. Rom.“ ne atribue părerea, că n'am fi ținut conferența de la Sibiiu îndreptătită să decreteze activitatea. Quod non! Așa ceva n'am afirmat nici odată, ci am đis și am dovedit, că n'a fost îndreptătită a decreta activitatea în numele partidului național român dela 1881.

Mai are aerul föia sibiiiană de a ne imputa nouă, că am ridicat acuma dificultăți pentru că la Sibiiu nus'a conchemat conferență „națională“ ci conferență „electorală“, cu toate că în trecut toate conferențele nöstre pe basă electorală s'au întrunit.

Pe bunii nöstri confrăți sibiiieni, se vede, i-a cam părăsit memoria, căci

la din contră n'ar reproșa inconsecvență „Gazetei“, care tot-déuna a stat în privința acésta pe basa reală și nici odată n'a trecut peste limitele trase de organizația partidului nostru național.

Nu scim decă vor puté dovedi acésta și cei de la „Tel. Român“, cari nu mai departe decăt în ajunul adunării din 10 Ianuarie a. c. vorbeau de „cei chemați“ din „comitetul național“ cari au convocat „conferența națională“ pentru a decreta activitatea, apoi părăsirea în principiu a programului de la 1881 și în fine au procedut la „noua formațiune“ a partidului „național“.

Brașov, 29 Ianuarie v.

Kossuth și uniunea personală. Corespondentul vienes al diarului „Times“ a primit de la Francisc Kossuth o scrisöre cu rugarea, ca să o publice, ca răspuns la o corespondență a diarului londones de la 29 Ian. a. c. În acésta corespondență se dicea, că decă Kossuth a vorbit de o uniune personală, el n'a înțeles sub acésta o despărțire totală politică și chiar economică, de Austria.

Kossuth îi scrie acum corespondentului, că nu l'a înțeles bine, căci densus (Kossuth) înțelegé sub *uniune personală*, că în afară de *persóna Domnitorului și de îndalorirea apărării reciproce*, — sub care se înțelge o *alianță ofensivă și defensivă în permanență*, — n'are să existe *nimic comun între Ungaria și Austria*. Acésta, adauge el, este basa strict legală și istorică, ce resultă din așa numita sancțiune pragmatică.

„N'ai înțeles bine“, scrie Kossuth mai departe, „nici ceea-ce am đis eu relativ la separarea Ungariei de Austria în privința comercială și economică. Noi (idependiști) avem de gând a despărți de olaltă cele două state (Ungaria și Austria) în raporturile lor cu statele străine, și între ele să stabilim un *tratat special*, în care ar fi supus vămii numai un număr mic de articole industriale, spre a promova fabricarea acestor articole în Ungaria. Töte celelalte articole industriale austriace ar avé întrare liberă de vamă în Ungaria în schimbul importului liber în Austria a articolelor nöstre agricole și economice. Avantajele uniunei personale și ale independenței economice stau într'aceea, ca Ungariei să i-se concédă ași desvolta puterea și bunăstarea ei liber, pe basă națională.“

Corespondentul diarului „Times“ observă, că de când a vorbit cu Kossuth au trecut 10 zile și e de părere, că și-a mai îndăsprit vederile prin contactul cu estremii din partidul lui și mai ales cu Apponyi. Citéză apoi articole din foile cehice și germane ale Boemiei, cari dic, că în diua când se va ridica vama între Ungaria și Austria, industria boemă ar căde ca o pómă cöptă în pólele Germaniei. Dice că un politician german din Austria a đis, că dintre toate popórele monarchiei Germanii Austriei ar avé cea mai puțină causă de a se teme de viitor în privința economică și politică. Acésta, dice coresp. föiei englese, e de înțeles, ca o *clară alusiune la portul, pe cari mulți Germani austriaci cred a l'avé în imperiul german*; dér cu atât mai mult cei ce voesc, ca Austro-Un-

garia să existe mai departe ca un element de pace și echilibru european, trebuie să dorască ca conducătorilor partidului independent din Ungaria să li-se deschidă ochii față cu consecențele unei atitudinî intransigente din parte-le.

Croații cer teritoriul vamał croat independent. Punëndu-se la ordinea diiei din partea Maghiarilor cestiunea teritoriului vamał independent ungar, Croații încă își reinoesc postulatul lor ce-l accentuaseră prin anii 80, adecă *teritoriul vamał croat independent*. Croații nu vréu, ca în urma unei separațiuni vamał între Austria și Ungaria, Croația să devină o piață a industriei ungare, prin ceea-ce s'ar păgubi propria lor industrie. Drept aceea Croația în acest cas, nu pöte să rămână pe un teritoriu comun vamał cu Ungaria, ci cu Bosnia, Hertegovina și Dalmația să formeze un teritoriu vamał separat.

Spre — soluțiune?

„Stanga 'mprejur!“

Cu aceste două cuvinte, förte caracteristice și potrivite la situațiune, vestesce unul din diarele maghiare succesul misiunei contelui Iuliu Andrassy. El a dus la Viena propozițiunile partidelor coaliate din stanga și aceste propozițiuni — constată unisono diarele coalitiunei — n'au întimpinat din partea Majestății Sale un refus și o desaprobare de felul celei ce se credea. Dimpotrivă, monarcul, cedând sfaturilor contelui Andrassy, s'a decis a face ceea-ce nimeni n'ar fi cređut: a invitat pe Francisc Kossuth în audiență la palatul din Viena.

Așa-dér Francisc Kossuth, fiul lui Ludovic Kossuth, în Hofburg la Majestatea Sa! Visat'a öre odinoră Ludovic Kossuth, cel care proclamase principiul incompatibilității și detronarea casei de Habsburg, ca fiul seu Francisc, să fie chemat vr'odată la palatul din Viena în fața purtătorului a două coróne?

Cređut'a însuși Francisc Kossuth numai cu vre-o trei săptămâni înainte, că dintre bărbații din opoziția unită, el are să fie cel dintăiu chemat la Hofburg, pentru-ca din gura lui însu-și Monarcul să audă, cari sunt proiectele pe basa cărora partidul 48-ist și partidele cele-lalte din opoziție, să dea din sinul lor un guvern, care totuși să stea în cât-va pe basa de la 67?

N'ar mai urma acum, decăt ca cei din Budapesta să-și facă trebşórele și să împartă rolurile. Conte Andrassy își va schimba rolul de *homo regius*, ce l'a jucat de la alegeri încöce, cu rolul de viitor ministru președinte — căci așa se crede, și e și natural, ca Kossuth et Comp. pe el să-l pună în scaunul de prim ministru; — apoi cabinetul Andrassy se va recruta din disidenți, partidul-Kossuth, partidul popular și noul-partid (Banffy). Tisza cu tabéra lui vor fi puși la archivă; cei 40 deputați croați se vor alătura, de vor vré la noua majoritate.

Punctul de gravitație al raporturilor parlamentare și politice maghiare s'a înfators, deci, spre stanga.

Kossuthiști și basa de la 67.

„Egyetértés“ de la 10 Februarie publică un articol scris de profesorul de u-

niversitate și deputat Dr. Carol Kmety, în care se vorbește despre »ultima probă de forță« a bazei de la 67. Eă ce ăce el între altele:

»Fidelitatea cătră principiu nu pretinde și nu înseamnă aceea, ca partidul independist să nu primescă bucuria succesele parțiale, numai pentru-că ele s'ar pute dobândi cu ajutorul instituțiilor ce stau pe baza de la 67; nu înseamnă nici aceea, ca acest partid să nu recunoscă legea fundamentală și instituțiile create constituțional pe baza de la 67, și să nu useze de ele până când n'are încă (partidul) putința și puterea de a-le desființa, ori schimba pe cale constituțională.

»Partidul independist trebuie să profite de mijlocele, ce i-le oferă baza de la 67, în interesul victoriei finale a principiilor sale...

»Baza de la 67 pôte suporta pe teren vama teritoriului vama independent, pe teren militar limba de comandă și de serviciu maghiară, stindard maghiar, embleme maghiare, școle militare maghiare, judicatură militară maghiară, la externe realizarea deplinei parității etc.»

Așa-dér pe baza de la 67 partidul independist se pregătescă separația de Austria, uniunea personală, séu deplina independență.

„Audiență istorică.“

Oficiosul vienes „Wiener Allg. Zeitung“ ăce, că audiența lui Francisc Kossuth la Majestatea Sa, va fi o audiență istorică. »Ignorarea lui Kossuth ar fi fost o mare greșală, fiind-că constituționalismul pretinde, ca domnitorul să asculte părerea conducătorului celui mai mare partid politic maghiar. Invitarea acesta e o dovadă, că Monarchul are încredere în sentimentele dinastice ale lui Francisc Kossuth. Audiența acesta va fi istorică.«

Sub impresiunea scirei despre chemarea lui Kossuth la palat, un Maghiar din Viena a afișat în galantariul unei prăvălii portretul lui Kossuth cu inscripția: »Franz Kossuth. Führer der ungarischen Opposition, der Sohn Ludwig Kossuth's wird zu Sr. Majestät berufen.«

Lumea, care trece pe dinaintea galantariului, se opresce și privește cu gura căscată portretul »marei bărbat de stat maghiar.«

Amenințări.

»Budapesti hirlap“, kossuthist și el ca și »Egyetértés«, dá ađi pe cel mai intrasigent apărător și propovăduitor al kossuthismului. Intr'un articol la situațiune, scrie, că cei din Viena trebuie să împlinescă postulatele naționale maghiare în armată.

»Regele — ăce — e un moșnég de 74 ani, care ține morții, la vechile lui concepții, ér conducerea militară e cuprinsă de florî când aude despre înorî, ce amenință unitatea atât de mult temută a armatei. Armatei îi trebuie recruți, cheltueli și tunuri nouă. Ce este mai important pentru armată: comanda séu tunurile și recruții? Căci recruți, tunuri și cheltueli nu

vom da, decât atunci când ni-se dá limba de comandă. Asta trebuie s'o scie cei din Viena și trebuie să țină cont de faptul acesta ghinerării vienes!... Zadarnic se opun cei din Viena. Ordine numai atunci se va pute face în Ungaria, numai atunci se va restabili lucrarea în parlament; marile necesități ale armatei se vor pute satisfice numai atunci, decât se va satisface voinței naționale maghiare ce s'a manifestat la algeri.«

Uniunea Dunăreană.

Sub titlul „L'Union Danubienne“, organe de la jeunesses des pays Danubiens — primim din Paris un buletin de 23 pagini. În fruntea acestui buletin vedem o scrisore a lui Anat. Leroy-Beaulieu, în care acesta felicită tinerimea din țările dunărene numindu-o »pionierii viitorului.«

Reproducem în traducere câte-vă pasage din articolul intitulat »L'union danubienne, ses causes, son but et ses membres«, din carî se va vedé scopul ce urmăresce această uniune.

După-ce arată, că »Uniunea« își va da silința a înlătura conflictele dintre țările Dunărene și a stabili între aceste popore legături de prietenie, articolul spune, că va avé în vedere cu deosebire Macedonia, unde Bulgarii, Grecii, Românii și Sârbii sunt între sine tot așa de mari dușmani, cum sunt creștinii pe de-o parte și Musulmanii pe de alta. »Orbiți de sentimente șoviniste, fie-care lucrăză pe contul séu propriu și în detrimentul altora. Austro-Ungaria profită de ocașiune spre a sémăna contra-revolte și își frécă mâinile, când isbutesce. Sub pretext de a stabili pacea, ea nu caută decât ocuparea de provincii.«

Vorbind despre membri, carî fac parte din »Uniune« ăce, că din uniune fac parte: țările balcanice, carî au aceiași dușmani, ascunși sub vélul dragostei, ca Austro-Ungaria și Rusia, ori lucrând pe față, ca Turcia. Aceste țări sunt: Bulgaria, România, Serbia și Muntenegru.

Opinia publică nu pare ostilă ideii de apropiere între aceste țări. Legăturile de drept s'au stabilit pe cale diplomatică fără mari dificultăți. Tratatul importante de comerț, de postă și chiar de arbitraj s'au încheiat. Legături mult mai solide și durabile sunt pe cale de a-se încheia.

»Principii și regii noștri simțind rîvna de prietenie între poporele noastre, prietenie, care începe a se realiza, își fac invitări; miniștri noștri fac călătorii spre a visita și cunósce instituțiile țărilor vecine și amice; studenții mai ales, carî vor fi chemați mâne a lua în mână frinele guvernării, simt necesitatea unei apropieri și înțelegeri cordiale și o exprimă prin invitațiuni și recepțiuni mutuale.

Ei bine, se pôte ăce, că temeiul acestei Uniuni balcanice este bine aședat. Datoria noastră este de a-l întări.

O cestiune însă nu este fără importanță: Cestiunea de a aci, decât Grecii, în starea actuală a spiriului de care sunt animați, ar pute lucra împreună cu noi? Cum-că ei au interese comune cu noi în Macedonia, este cert. O înțelegere cu densii, fără îndoieală, ar dá bune rezultate. În loc să întrebunțeze activitatea lor spre a împedeca, decât nu chiar a distruge opera noastră și a stabili pe ruinele ei temeiul acțiunii panhellenismului lor orb, ar pute cu tóte divergențele de vederi ce ne separă a se asocia cu noi pentru redestep-tarea intelectuală și politică a Macedoniei. Pentru așa ceva se cer însă spirite mai sobre, debarasate de patime șoviniste și de ură meschină: trebuie caractere deschise și loiale. Vai! Spiritul Greciei antice s'a evaporat! Slăbiciunea lor comparată cu vechea lor grandóre îi face și mai urîți. Noi ținem pururea deschise porțile Uniunii noastre pentru aceia dintre ei, carî părăsind acțiunea șovinismului orb, ar îmbrățișa cauza dreptății și loialității.

Miscarea revoluționară în Rusia.

Asupra evenimentelor mai recente petrecute în Rusia, firul telegrafic ne aduce următoarele amănunte:

Escese nouă.

Reserviștii, carî au sosit alaltă-eri dimineță cu un tren militar în Kiev, părăsind vagónele au început să jefuiască orașul. Miliția consignată a tras mai multe salve asupra rezerviștilor; 18 rezerviști au fost uciiși și mulți răniți.

În Radom s'au întemplat în decursul ălei de eri nouă escese. O telegramă spune, că muncitorii greviști ar fi așteptat pe străđi în număr mare decisiunile fabricanților întruniți la o consfătuire. Deodată miliția a tras în muncitorime, 20 lucrători au rămas morți pe loc, ér numérose persoane au fost rănite.

Inchiderea universității din Dorpat.

Consiliul profesoral din Dorpat, la care au luat parte 17 profesori universitari, a declarat că suspendă cursurile din cauza agitației ce domnesce printre studenți și care e de natură a pune pedecă cursului normal al studiilor și pentru că e incompatibil cu demnitatea unei școle superioare să continue studiile sub siguranța poliției. Consiliul profesoral a hotărît cu mare majoritate, să suspende cursurile temporar, până ce va judeca, că ele trebuie reluate.

Gapon destituit din funcția sa.

Preutul Gapon a fost scos din funcția sa de duhovnic al închisórei de deportare, până ce rolul séu în răscolă lucrătorilor nu va fi pe deplin lămurit. Circulă svonul, că Gapon ar fi sosit în Londra.

Alte amănunte.

Censura a interđis diarelor ilustrate sé publice portretul lui Gorki.

O senzație și mai mare decât arestarea lui Gorki, provócă faptul, că primadona operei imperiale din Petersburg Dr Kusa Wink a fost concediată. Artista s'ar fi esprimit în mod aprobător asupra revoluției, fapt care s'a adus la cunoscința Tarului.

Atentatul din Helsingfors.

Cu privire la atentatul împotriva procuratorului Senatului din Helsingfors, se comunică următoarele amănunte:

Atentatorul Hohenthal descărcase în camera lui Johnson tóte cele cinci focuri din revolverul séu. În momentul acesta un polițist, care era îmbrăcat într'o livrea de serveritor, a deschis ușa, care dádea în anticameră și a tras, prin deschidutura ușei, mai multe focuri. Hohenthal închise ușa și în vremea acesta, cu arma îndreptată spre ușă, își încarcă din nou revolverul cu șapte glónte.

În momentul acesta, fiul procurorului Johnson intră prin altă ușă și trase mai multe focuri asupra lui Hohenthal. Acesta fugi în anticameră unde se încinse o luptă strășnică între densusul și polițist. Acesta trase șapte focuri, fiul procurorului șese și Hohenthal încă cinci. Hohenthal fu rănit la braț și lăsă sé-i cadă revolverul din mână. Védénd însă că polițistul își încarcă din nou revolverul, el încercă să tragă sabia, dér leșină și căđu jos fără cunoscință.

La Hohenthal s'a mai găsit un revolver.

SCIRILE ăILEI.

— 29 Ianuarie v.

Locuri vacante de membrii la Academia Română. Prin încetarea din viață a generalului Fălcoianu, Nicolae Ionescu și Dr. Felix au rămas vacante 3 locuri de membrii la »Academia Română« și anume: două locuri pentru secțiunea științifică și unul pentru secțiunea literară.

Memoriile Regelui Carol. Începénd cu anul 1891 au prins să apară în revista »Deutsche Revue« o serie de articole din viața Regelui Carol scrise »de un martor ocular«. Articolele acestea au apărut mai târziu în volume. Patru volume au apărut cu totul tratând ăi de ăi tóte evenimentele politice, sociale, culturale din România de la 1866 până la proclamarea regatului. Cetim acum în »La Roumanie«, că în curénd se va publica în aceeași revistă volumul V al memoriilor, cuprindénd evenimentele de la 1881 până la 23 Martie 1888, data căderii cabinetului Ioan Brătianu.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: Lista de colecță nr 11 a elevului de la masa stud. Iuliu Giurgiu (cl. VI g.) din Brad: Dum. Giurgiu 1 cor., Dr. I. Papp adv. 2 cor., Dum. Maniu 1 cor., I. Imperat 1 cor., Andron Bogdan 1 cor., G. Boleu 50 bani, Milton Giurgiu 1 cor., Feier Aron 40 bani, N. N. 20 bani, Leonidia Boneu 10 bani, Olga Boneu 10 bani, Smarandita Boneu 10 bani, Cantemir

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Victima négră.

De S. Will.

(Fine)

Scuzați-mé. O sé vé fac o mică dare de sémă repede...

Era fórte adevérat... Spăiméntați, călăuziți în nópte de acest negru înebunit, am ajuns în adevér lângă Bella, care fusese asasinată mișlesce la cotitura unei poteci, printre florile din care ea era cea mai frumoasă.

Cine o omorise? Pentru ce o omorise?

Cărei sinistre résbunări căduse ea pradă nevinovată? Și eu, eu eram singur acolo pe acel drum pustiu, între această copilă mórtă și această mamă, — mama ei! — a cărei desperare spăiméntătoare îi amuțise durerea!

Bella plecase de la amica sa pe la șese óre, spre a se duce înaintea lui Toby

a cărui întârziere o îngrija. Ea voia sé ajungă acasă exact la ora mesei. Toby spuse, că a întârziat din cauza unei conversații ce avusese cu un camarad...

Ne găsind pe stăpână-sa nici pe drum, nici la prietina de unde plecase, porni s'o caute ca un nebun și cu un instinct de copoiu, o găsisse la încreușarea unui drum; el începú să alerge ca un nebun urlând după cum l'am întâlnit.

La țipetele noastre alergară ómenii grămadă fiind înscințați despre catastrofă, căci vestea de réu sbórá ca gândul, și astfel o mulțime murmurândă încunjura pe negru, care dádea explicații plângătoare.

— Móрте asasinului! móрте negrului! se auđia strigând din tóte părțile...

Convingerea mea intimă era, că acel om nu putea fi vinovat. El jálea pe Bella ca pe o zeiță și ca pe propria-i fiică.

— Eu, care o iubeam atât de mult! ăceea el într'una, în prada unei dureri sincere.

Mulțimea nu-l asculta.

— La móрте!... La móрте!... se auđea

în mijlocul unui virtej de injurăuri și blásteme din ce în ce mai spăiméntătoare.

Polițistii n'aveau nici o putere, copleșiți de număr și de furie, devenind astfel, de nevoe, părtași la ceea-ce avea sé se întemple.

Imi stăpâniú disperarea pentru a scăpa pe nefericitul:

— Nu învinováțiți, fără sé cercetați!... Copila era mórtă, Toby era acolo, dér fiind-că era un negru, e destul... El este ucigaș!

El fu încunjurat, loviturile plouă asupra lui fără încetare.

Sérmanul negru plângea.

— Căt o iubeam! căt o iubeam!... Iubita mea stăpână, frumoșa mea copilă...

Sângele curgea deja pe fața lui cea négră sfășiată de pietri și de pumni, dér lacremile lui, carî curgeau într'una, erau sincere, erau pentru Bella, sunt sigur.

Zăriam la lumina torțelor sérmana sa față îndurerată, sângerândă și plângătoare

— Curagiú, Toby, îi strigaiú sunt aici, te voiú scăpa.

Dér un zid de ómenî se înălța între noi:

— La móрте! La móрте!

Demonii albi îl încunjurau furioși.

Deja ochii séi nu mai erau decât două găuri sângerânde și craniul séu o mare rană.

Nu mai putea vorbi, gema, era plângerea fără vorbe pe care ómenî și animale, în agonie, o scot în césul morței.

— La móрте! La móрте!

Călăii séi erau acum nenumérați. În acea mulțime erau femei, femei cu priviri dulci, îmbrăcate în hainele subțiri de vară, femei albe, blonde, ócheșe, unele pré dragúte:

— La móрте! La móрте!

Toby, prin nu sciu ce putere, prin ce mâni fu urcat într'un arbore și legat cu mâinile de-o cracă.

Făcură apoi un rug din crângi tăiate în pripă, pe care îl aședară sub piciórele lui și cu torțele îi puseră foc.

— Mărturisesce! mărturisesce! séu îți vei duce secretul în iad!

Boneu 10 bani, Gratiana Boneu 16 bani, Vasile Boneu 18 bani, I. Rusea sen. 1 cor., Petru Rudean 1 cor., Const. Pop 2 corone, G. Candrea 2 cor Romul Cotioiu 2 cor., P. Gligor 2 cor., Dr. Nic. Robu 2 cor., Aurel Can... (?) 1 cor., N. N. 20 b., George Todoran 1 cor., cu totul 26 corone 4 bani. Primescă generozii donatori cele mai căldurose mulțămite. — *Direct. școl. medii gr. or. române.*

Societatea geografică română din Bucuresci, care a publicat de curând dicționarul geografic al Basarabiei și Bucovinei, lucrări de înaltă valoare, a luat dispozițiunii spre a aduna material pentru dicționarul geografic al Transilvaniei. În adunarea apropiată membrii societății vor fixa creditele necesare spre acest scop și anume 12.000 lei pentru cheltuielile redacțiunii și 3000 pentru tipar. Regele, care este președintele societății geografice a aprobat în principiu publicațiunea acestei importante lucrări și a dat împuternicire spre acest scop zelosului secretar al societății, d. George I. Lahovari, președinte al înaltei Curți de compturi.

Aprobare de statute. Ven. consistor archidieceșan din Sibiu a aprobat prin decretul nr. 98, statutele Reuniunii femeilor pentru înfrumusețarea bisericii din Feldiș.

Mafia maghiară. Sub titlul acesta am luat notă după »Az Ujság« de societatea Hunilor înființată la T. Mureșului cu scopuri »naționale maghiare«. »Székely Lapok« din numitul oraș vine acum și spune că scrierea despre mafia maghiară în forma prezentată de »Az Ujság« nu e adevărată. Adevărul e că Györfy Gyula fost deputat a inițiat constituirea »societății Hunilor« cu scop de a întări coeziunea națională a Maghiarilor și s'a și aflat un număr de domni, cari au declarat în principiu, că consimt, der societatea n'a ajuns în stadiul constituirei. — O fi...

Serată musicală în Clușii. Reuniunea »S. Maria« a femeilor române din Clușii invită la serata musicală ce se va da la 23 Februarie în beneficiul fondului pentru zidirea unei noue biserici în Clușii. Serata va avea loc în sala hotelului »Central«. Intrarea de persoană 3 cor. De persoană în familie 2 cor. După serată va urma dans. Ofertele generoase sunt a se adresa d-nei E. Mandea, cassiera reuniunii, Postakert nr. 4. **Comitetul:** Ana Pop n. de Lemny presidentă. E. Mandea cassieră, Dr. Iuliu Florian secretar, Lucreția Giurgiu, Laura Ranta, Ana Pop membre în comitet. Alături cu acest comitet vedem semnați în invitare pe d-l protopop Dr. Dăianu, pe Dr. Victor Poruțiu și dece tineri universitari.

Sciri din România. În Iași a încetat din viață femeia Rosalia Popovică din Str. Trancu în etate de 110 ani.

— Pe teritoriul comunei Móra Domnăscă (districtul Hfov) au fost aflați în ghelași alaltăeri țeranul Nedelcu Marin împreună cu femeia sa și o copilă de 3 ani Nenorociții plecaseră la Bucuresci, ca să găsească ceva lucru. Pe drum au fost surprinși de un viscol, și frigul, se vede, li-a repus viața.

— La intruirea opoziției liberale ținută alaltăeri în Craiova, individul George Paparoiu a descărcat 6 gloanțe de revolver asupra d-lui Marin Ionescu, care rănit de moarte a fost transportat în spital. Agresorul a fost deținut.

Dér Toby gema și se apăra slab cu o tristă mișcare din cap, o sinceră tăgăduielă.

— Bunul meu Toby, nu ești vinovat, sciu, și Bella în cer o scie! strigău eu din toate puterile pe d'asupra capetelor ce ne despărțeau prin număr și sgonțitul lor.

Flăcările deja îl atingeau cu limbele lor mortale și carnea încep să pîrăie în mod sinistru.

În acea oră mi-ași fi dat viața spre a scăpa pe acel om, pe care îl consideram frate al meu, mai apropiat decât acele bestii turbate, cari îl sacrificau, femei cu privirile dulci și limpezi, bărbați așa preținși civilizați.

Ei se întorseră în potruva mea, și decă n'ar fi intervenit amicul meu, tatăl Bellei, aș fi fost de asemenea omorât, cred pentru-că îndrăsnam să apăr pe nenorocitul negru nevinovat!

Al. Th. Dimache.

— Móra de abur a d-lui Pascalopol din Chirnoși (districtul Hfov) a ars total alaltăeri noptea.

Procesul »Cărții de aur« are un epilog foarte simțitor pentru autorul ei. Speșele procesului, urcate la suma enormă de 1764 corone, se cer de la autorul condamnat, d-l T. V. Păcățian, și încassarea lor pe cale esecutională a fost deja ordonată Pe lângă șese luni de temniță, petrecute în Segedin, mai vine decă acum și ruinairea materială! — (»T. R.«)

Visita principelui Bulgariei la Berlin. Principele Bulgariei a sosit Joi la Berlin. A fost primit la gară de principele Frederic, de principele Enric de Prusia și de agentul diplomatic al Bulgariei. O companie de infanterie a dat onorurile militare. Principele este găzduit la palat. După amiazi împăratul Wilhelm a primit pe principele Ferdinand, care a făcut séra o vizită împărătesei. Impăratul Wilhelm a acordat prințului Ferdinand ordinul »Vulturului negru«. El a avut loc o mare paradă militară la regimentul nr. 2 degardă.

O nouă aventură a contesei Montignoso. Din Dresda se telegrafiază, că curtea regală saxonă a trimis la Florența, unde petrece soția divorțată a actualului Rege al Saxoniei, pe consilierul de tribunal Koerner, pentru a lua în primire pe mica prințesă Monica, împedecând astfel pe contesa Montignoso de a-și mai educa dânsa copila. Pasul acesta al curții saxone se esplică prin faptul, că curtea a ajuns în posesiunea unor dovezi, după cari contesa s'a făcut la Florența vinovată de nouă greșeli împotriva cinstei. Se susține, că contesa ar sta în legătură intimă cu contele Guicciardini. Contele e în etate de 30 ani. În cazul că contesa n'ar da de bună voie copila ei consilierului Koerner, acesta va apela la ajutorul autorităților italiene.

Concertul muzicii orașului. Măne, Duminecă în 12 Februarie are loc în hotelul »Europa« un concert al muzicii orașului. Cu această ocaziune muzica va esecuta între altele potpuriul »Chinematografal în muzică« de D. Ertl și »Iubire și frăție« de Caudella. Inceputul la orele 8 séra. Intrarea 60 bani.

Canalul de Panama. Lucrările pentru deschiderea canalului Panama, progresază atât de repede, în cât după raportul ministrului plenipotențiar american din Panama, ele se vor termina cu siguranță cel mult până la finea anului 1914. De atunci încolo se va deschide pentru America de Nord o eră de prosperitate extra-ordinară.

Frizzo, vestitul transformist italian, cunoscut și la Brașov, a avut la Oradea o aventură interesantă. Fiica de 18 ani a unui mare proprietar maghiar dintr'un oraș, unde a debutat de curând artistul s'a amoresat foc de Frizzo și părăsind casa părintească însoțită numai de o servitoare s'a luat după el la Oradea. Poliția din Oradea la cererea telegrafică a nenorocitului tată, a surprins pe domnișora fugară în hotelul Rimanoczy, și a somat-o să se întorcă la tatăl-séu.

Avis. Măne, Duminecă în 12 Febr. a c. este deschisă numai farmacia »La urs« a lui Victor Roth, colțul strada Hirscher și Orfanilor nr. 1. în apropierea teatrului.

Regiciții sârbi în pericol de moarte.

Țiarul vienes »Deutsches Volksblatt« primesce din Belgrad sciri alarmante despre planul ministrului președinte sârbesc Pasici, de a deține pe ofiterii implicați în omorul părechei regale sârbe.

Pasici, dice telegrama din cestiune, plănuise să surprindă cu ajutorul trupelor în cursul unei nopti pe conjurații din luna 1903 și să-i aresteze. Planul acesta a fost descoperit prin următorea întâmplare.

Sala sădintei Scupștinei, în care membrii clubului radical de sub presidenția lui Pasici au luat această deciziune, e în legătură cu palatul regal printr'un microfon, cu ajutorul căruia se pot urmări toate cele ce se petrec și vorbesc în Scupștină.

Căți-va dintre ofiterii regiciți, între cari și generalul Mașin, se aflau din întâmplare în conacul regal, în sala în care era instalat aparatul. Unul din ofiterii prezenți ducend din întâmplare aparatul la ureche, auți ce se discută în Scupștină.

Fiind imediat incunoscintat despre cele ce se puneau la cale, regele chemă pe Pasici și-l mustră pentru planurile sale »nepatriotice«. Pasici a răspuns regelui, dice telegrama, că va cere pe față îndepărtarea regiciților.

Mișcarea poporațiunii Ungariei în anul 1904.

Biroul central statistic ungar publică rezultatul de până acum al mișcării populațiunii din Ungaria pe 1904.

Din statistica această rezultă că în anul expirat s'au născut în Ungaria 724877 copii, cari trăesc, ér decese au fost cu totul 489861. Crescerea populațiunii în anul 1904 este decă de 235.016. Croația și Slavonia au singure de înregistrat pe anul trecut 93.635 născeri și 62.555 casuri de moarte, decă un plus de născeri în cifra de 31.080. Aceste rezultate ale statisticii apărute acum nu sunt însă definitive, de ore-ce după datele incurse ulterior crescerea populațiunii se va mai urca încă cu vre-o 8000—9000 suflete.

În comparație cu anul 1903 s'au născut în anul 1904 cu vr'o 14.000 copii mai mulți și au încetat din viață cu vre-o 18.000 persoane mai puțin; rezultă decă în anul trecut o creștere de vre-o 32.000 suflete față cu anul 1903. Mai favorabil se prezintă creșterea în ținuturile »sprv stânga de Tisza« cam 14 pro mie, ér mai nefavorabil în ținutul din drépta Dunării.

Ceea-ce e important în statistica anului trecut este, că poporațiunea Ungariei a atins în anul expirat cifra de 20.000.000. Decă se va detrage din creșterea anului trecut suma emigranților, poporațiunea Ungariei se prezintă în total cu 20.104.000 suflete, dintre cari 17.570.000 aparțin Ungariei propriu și se, restul de 2.534.000 țerilor anexe.

Căsătorii s'au încheiat 178.481 și anume 154.344 în Ungaria propriu și 24.137 în Croația și Slavonia. În raport cu anul trecut, este și aici o creștere însemnată, și anume în Ungaria cu 17.900 căsătorii ér în Croația-Slavonia cu 3300 mai mult.

Acastă creștere se esplică conform espunerilor oficiului central statistic prin faptul, că soldații n'au fost concediați în anul 1903 din cauza prelungirii serviciului activ în armată. Prin urmare căsătoriile acestor soldați au fost amânate toate pe anul 1904.

Convocare.

Cu convocare la articoli de propagandă din anul trecut și anul acesta apăruti în diare, cu totă stima invit membrii »reuniunii a II-a de înmormentare din Deva« din filia nr. XIV. Hunedóra și jur, precum și toți ómenii de bine peste tot, inteligența și poporul din Hunedóra și împrejurime, ca să ia parte la prelegerea publică și consfătuirea, ce voiú tine Duminecă, la 12 Februarie 1905, în Hunedóra, după adunarea generală a institutului »Corviniana«, d.

»BISTRITIANA«, institut de credit și economii în Bistrița (Besztercze).

CONVOCARE.

Pe baza concludului subsemnatei direcțiuni din 3 Februarie 1904 P. T. domni acționari se convocă prin această la

a optsprezecea adunare generală ordinară

a institutului de credit și economii »BISTRITIANA«, care se va ține în 9 Martie 1905 la 9 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Esmiterea alor trei verificatori pentru protocolul adunării generale.
 2. Raportul direcțiunii și al comitetului de revisiune, satorirea dividendei pe anul de gestiune 1904 și împărțirea profitului curat.
 3. Satorirea dubioșelor.
 4. Satorirea marcelor de prezență pe anul 1905.
 5. Alegerea alor doi membri în direcțiune și anume a unui pe timp de un an în locul d-lui Valeriu Poruțiu, care a fost ales de director esecutiv, ér a unui membru în locul aceluia, care conform §. 34 din statute după ordinea vechimei iese, eventual realegerea acestuia pe timp de 6 ani.
 6. Alte eventuale propuneri intrate la timp.
- Domnii acționari, cari în sensul §-lui 21 din statutele societății voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune actiile și eventual dovețile de plenipotență, 3 zile înainte de adunarea generală, la cassa institutului.

Bistrița, în 3 Februarie 1905.

Direcțiunea institutului de credit și economii »BISTRITIANA«

a. cam pela 4 ore, în localitatea institutului, asupra acestor

Obiecte publice: 1. Scurtă dare de séma asupra stării filiei XIV din Hunedóra, a »reuniunii a doua de înmormintare din Deva« și scopurile propagandei reuniunii, precum și rezultatele obținute. Sprijinirea filiei. 2. Fixarea unor scopuri comune pentru înaintarea poporului, precum: înființarea de filii, bibliotecă parohiale, introducerea ornamenticei române în biserică, case publice și private. Școla economică și industrii. 3. Scurtă prelegere despre ornamentica română. Presentarea unor schițe și fotografii de valoare artistică a pictorului istoric Ludovic Kandler din Sibiu, Bruckenthalgasse 27, un întemeietor binemeritat al ornamenticei române. 4. Presentarea statulelor »Binefacerea«, însoțire economică, industrială și de credit în Deva, în serviciul unor scopuri comune, precum e: înființarea unei școle economice și de industrii pentru orfanii noștri șcl.

Deva, 10 Februarie 1905.

August. A. Nicová m. p.

NECROLOG. Intristați: Dumitra, Gheorghe, Cornelia, Alexandru, Ion și Traian Eremia, Paraschiva Bertescu, Ioan și Tațiana Spudera, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viață a prea iubitului lor soț, tată, frate și cumnat Gh. Eremia în etate de 42, ani încetat din viață în noptea de 26 Ianuarie 1905. Rămășițele mortuare vor fi transportate Sâmbătă 29 Ianuarie de la domiciliul defunctului Strada Polonă, Nr. 224, la cimitirul Sf. Vineri.

Bucuresci, Ianuarie 1905.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 11 Februarie. Partidul koșutist este de părerea, că prin audiența lui Kossuth s'au înlăturat dificultățile principale ale situațiunii. Disidentii cred din contră, că situația nu este de loc lămurită și se tem, că va dura încă mult până se va găsi o soluție.

Chișineu, 11 Februarie. La bălotașul ce a avut loc aici a fost ales I. Rusu Șirianu.

Bibliografie.

A apărut la Bucuresci:

Sistema ortografică a limbei române de Nic. Densușianu, o broșură de 73 pagne și se afla de vânzare la librăria Leon Alcalay din Bucuresci cu prețu de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 bani séu 1 cor. 10 fl.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

A) Contul bilanțului — Bilanz-Konto — Mérleg-Számla.

A C T I V E		Coróne b.	P A S I V E		Coróne b.
Cassa — Kassa — Készpénz		12.123 93	Capital de acțiuni — Aktien-Kapital — Részvénytőke		80.000 —
Cambii de bancă — Bankwechsel — Bank váltok	1063.240 cor. 90 bani		Depunerii spre fructificare și anume: — Spareinlagen und zwar:		
Cambii cu acoperire ipototecară — Bankwechsel mit Hypotekar Sicherstellung — Jelzálogos váltok	95 019 „ 10 „	1.159.160 —	— Betétek és pedig:		
Imprumute pe ipotecă — Hypothekar-Darlehen — Jelzálogos kölcsön		92.983 40	a) de ale privaților — Private — magán betétek	791.141 cor. 15 bani	
Imprumuturi pe obligațiuni — Schuldschein-Darlehen — Kötvény kölcsön		69.639 78	b) de ale fondului de rezervă — Reservefond		
Imprumuturi pe efecte (Lombard) — Effecten-Darlehen — Érték-papir kölcsön		4.723 30	— Tartalék alap	80.000 „ — „	
Efectele fondului de pensiuine — Effekten des Pensionsfondes — Nyugdíj alap értékpapirjai		6.720 —	c) de ale fondului special de rezervă — des Spezial-Reservefondes — Külön tartalék alap	33.739 „ 32 „	
Efectele fondului special de rezerve — Effekten des Spezial-Reservefondes — Külön tartalék alap értékpapirjai		1.796 40	d) de ale fondului de pensiuine — des Pensionsfondes — Nyugdíj alap	40.594 „ 25 „	
Realități — Realitäten — Ingatlanok	41.825 cor. 09 bani		e) de ale fondului pentru scopuri filantropice și culturale — des Wohltätigkeitsfondes,		
după amortisare — Nachabschreibung — törlesztés után	2.000 „ — „	39.825 09	— Jótékony és közmívelődési alap	4.224 „ 40 „	949.699 12
Mobilier — Mobilar — Felszerelés	834 cor. 09 bani		Reescompt — Reeskompt — Vizszeszámítás		313.260 80
după amortisare 10% — Nachabschreibung von 10% — 10% törlesztés után	84 „ 09 „	750 —	Interese transitoare — Transitorische Zinsen — Átmeneti kamatok		26.179 66
Debitori — Debitoren — Adósok		4.316 06	Creditori — Creditoren — Hitelezők		2.140 07
			Profit curat — Reingewinn — Tiszta nyeresemény		20.131 31
		1.391.410 96			1.391.410 96

Bistrița, în 31 Decembrie 1904.

Dr. Alexandru Pop m. p.,
președinte — Präsident — elnök.

Valer Poruțiu m. p.,
director executiv — leitender Direktor — vezérigazgató.

Leon Monasterian m. p.,
comptabil — Buchhalter — könyvelő.

B) Contul de profituri și pierderi — Gewinn- und Verlust-Konto — Veszteség- és Nyereség-számla.

D E B I T		Coróne b.	C R E D I T		Coróne b.
Contribuțiune directă — Direkte Steuer — Egyenes adó	2905 cor. 46 bani		Interese după tot-feliul de împrumuturi — Zinsen nach allen Darlehens-Gattung — Mindennemű kölcsönök utáni kamatok		86.868 99
10% după interesele la depunerii — 10% nach Spareinlags-Zinsen — 10% takarékos betéti adó	4186 „ 28 „	7.091 74	Interese de întârziere — Verzugszinsen — Késedelmi kamatok		1.268 78
Spese curente — Kurente Spesen — Folyó költségek		2.763 12	Provisiuni și taxe — Provisionen und Taxen — Jutalékok és díjak		6.141 92
Interese la depunerii — Zinsen nach Spareinlagen — Kamatok betétek után		41.862 74	Chirie — Mietzins — Házbér		1.748 —
Salare — Gehalte — Fizetések:					
a) direcțiunei — der Direktion — igazgatóságának	3971 cor. 95 bani				
b) funcționarilor — der Beamten — tisztviselőknél	11.200 „ — „	15.171 95			
Porto postal — Postporto — Postadij		474 18			
10% amortisare din mobilier — 10% Abschreibung vom Mobilar, — 10% leltári leírás		84 09			
amortisare din realități — Abschreibung vom Realitäten — ingatlanokból leírás		2.000 —			
Bani de quartir — Quartiergeld — Lakpénz		2.080 —			
Marce de prezență — Präsenz Marken — Jelenléti díjak		608 —			
Dubióse — Dubiosen — Kétes követelések		3.496 —			
Timbre — Stempel — Bélyeg illetékek		264 56			
Profit curat — Reingewinn — Tiszta nyeresemény		20.131 31			
		96.027 69			96.027 69

Bistrița, în 31 Decembrie 1904.

Dr. Alexandru Pop m. p.,
președinte — Präsident — elnök.

Valeriu Poruțiu m. p.,
director executiv — leitender Direktor — vezérigazgató.

Leon Monasterian m. p.,
comptabil — Buchhalter — könyvelő.

Membrii în Direcțiune:

Mihăilă Mihailasch m. p. Cîrîl Deac m. p. Ioan Marginean m. p. Macedon Man m. p. Dr. Leon Scridon m. p. Elia Scurtu m. p. Dănilă Pop jun. m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine.

Bistrița, în 3 Februarie 1905.

Ioșif Lissai m. p.,

Pamfilu Grașini m. p.,

Dănilă Pop jun. m. p.

I. Raportul direcțiunii.

Onorată adunare generală!

Înainte de toate ne luăm voie a raporta despre schimbările întâmplate în anul direcțiunii și anume:

Fostul director executiv d-l Mih. Michailaș din cauză de morbo, la cererea proprie, a trecut la pensie, őr în locul d-sale am ales pe fostul membru d-l Valeriu Poruțiu. Locul devenit astfel vacant, în sensul §-lui 35 din statute. l'am umplut provisor prin alegerea d-lui Mih. Michailaș de membru în direcțiune.

Acestea schimbări s'au decretat în ședința plenară din 17 Septembrie 1904 și s'au pus în praxă cu 1 Octombrie a. tr.

Tot cu această ocaziune s'a efectuat schimbare și în resorțele funcționarilor, întru cât pe d-l Ștefan Poruțiu l'am transpus la liquidatură, őr pe d-l George Curtean, pe lângă menținerea secretariatului, l'am pus la casă.

După această mică discesiune trecem la raportarea asupra operațiunilor institutului.

Anul expirat a fost critic din două puncte de vedere; de-o parte fiind-oă în primul semestru a domnit mare abundență de numărare, őră cătră sfârșitul anului s'a arătat urma recoltei de tot slabe într-o afinență de cereri ne mai pomenit de mare; apoi de altă parte fiind-oă refundările de capital au fost minime, lăsându-se în voia clientelei să amortiseze ori nu.

Pe scurt: într-o vreme ne luptam cu abundența, într-alta cu lipsă de numărare.

Cu toate acestea rezultatul e mulțamitor, eșindu-ne Bilanțul cu un profit curat de peste 20 mii, őr suma intereselor transitoare e cu cor. 6397-29 mai mare.

Profitul e mai mare, deși de astă-dată încă ne vedem siliți a propune abscierea unei sume de 4099 cor. ca dubiose și din prețul casei încă propunem a se abscie 2000 cor. E de observat, că din sumele deja abscise ca dubiose, în decursul anului expirat au încurs 504 coróne. Tot atâtea dovești de progres! Prin ceea înșirate se mai dovedește și aceea, că publicul mare are deplină încredere în institutul nostru și că creditul și reputațiunea lui crește din zi în zi.

În urma abundenței de numărare, d-er cu deosebire urmând exemplul altor institute și sub presiunea împrejurărilor, am redus interesele după depunerii cu 1/2% și etalonul intereselor după împrumutele ipotecare cu 1%. Altfel Direcțiunea D-v. stă tot pe baza de mai înainte și tinde tot mai mult la consolidarea institutului, spre care scop s'a și făcut un pas nou, începând a cumpăra papire de valóre de stat și voiesce a continua asta operațiune gradat până se va plasa barem o parte a fondurilor în efecte. Asta ne va ridica și mai mult vaza și creditul institutului și va servi ca basă mai sigură la operațiunile sale. Direcțiunea D-vóstră tinde și mai departe la promovarea intereselor clientelei. Asemenea își dă silința a mulțumi în modul cel mai corespunzător și pe deponenții noștri. Vom continua cu amortisarea prețului casei institutului și ne vom nisui a mobiliza capitalele plătate în ipoteci. Vom întreprinde tot ce vom afla util și necesar întru ducerea la adevărata înflorire a institutului; bine înțeles însă nici când n'om întreprinde lucruri riscate, ci vom rămâne conservativ-consecvenți și precauți chiar și cu riscul de a fi timbrați de târșii.

Profitul curat.

Acesta pe-anul 1904 conform contului „Profit și Pierderi“ face suma de 20.131 cor. 31 bani.

- Din acest profit direcțiunea propune a se da:
1. Acționarilor după capitalul acționar de 80.000 cor. ca dividendă ordinară și extraordinară 8.000 cor. — bani. adecă 10% pro acție.
 2. Fondului special de rezervă 4.000 „ — „
 3. Fondului de pensiuine 3.621 „ 31 „
 4. Pentru scopuri filantropice și culturale suma de 830 „ — „ din cari 300 coróne se se împărțesc la petenții, cari au concurs pentru ajutóre, őr restul de 530 cor. se se întrebunțeze la urcarea fondului pentru scopuri filantropice și culturale.
 5. Pentru ajutorarea cu cereale a țăranilor lipsiți. 2.000 „ — „
 6. Ca remunerațiune membrilor din direcțiune, comitetului de revisiune, funcționarilor și practicantei Emilia Acente în părți egale 1.600 „ — „
 7. Ca remunerațiune economului 70 „ — „

II.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Examinând subsemnatul comitet de supraveghiere conform § lui 59 din statute bilanțul institutului de credit și economii „Bistrițiana“, societate pe acții, pentru anul 1904, a aflat activele și pasivele, mai departe toate pozițiunile contului, profitelor și pierderilor în deplină consonanță cu registrele băncii purtate cu totă esactitatea.

Prin probe număróse, cari le-am făcut la mai multe conturi până în detail, am aflat, că cărțile consuna deplin cu bilanțul și cu estrasele subșternute.

Őr prin o scontrare minuțioasă a valorilor diferite am constatat, că portofoliul de cambii, obligațiunile ipotecare și cu cavenți etc. corespund întru toate cu estrasele de bilanț și cu registrele auxiliari.

Ne luăm deci voia a propune aprobarea bilanțului pro 1904, dând tot-o dată direcțiunii absolutoriul.

În privința împărțirii profitului de 20.131 coróne 31 bani ne alăturăm întru toate propunerilor direcțiunii și le recomandăm spre primire.

Bistrița, la 3 Februarie 1905.

Comitetul de supraveghiere:

Ioșif Lissai m. p., Pamfilu Grașini m. p., Dănilă Pop jun. m. p.